

bijenteelt

Maandschrift voor de Bijenteelt

Versijnt maandelijks - Jaargang 79 - No. 5 mei 1977

Officieel orgaan van de Vereniging tot bevordering der Bijenteelt in Nederland

NIEUW!! Herenzakhorloge met prachtig bewerkte kast. Gebrand zilver! diameter $\pm$ 45 mm. De achterkant is eveneens uitgevoerd met een bijenmotief. Ideaal geschenk voor vaderdag. Te bestellen door f 202,— (inbegrepen f 3,— verzendkosten) te storten op ons gironummer 82 32 76.

De nieuwe uitvoering Spaarkast, zowel als bouw pakket en als complete kast nu leverbaar in vuren hout of watervast verlijmd multiplex. „Niet duurder, wel veel beter”.

U kunt nu nog zorgen dat er drachtmogelijkheden zijn voor uw bijen. Het Bijenhuis heeft meer dan 25 soorten zaden van drachtplanten in voorraad. Zie ook de prijslijst op de achterpagina van het januarino.

Al onze artikelen zijn uit voorraad leverbaar. Wij zijn ook aanwezig op de bijenmarkten te Leiden, Paterswolde, Haarlem, IJsselstein en Veenendaal.

Het Bijenhuis is op zaterdagmorgen van 9 tot 12 uur geopend op 21 mei, 4 juni, 18 juni en 2 juli.

VERDERE VERKOOPADRESSEN

Tegen een geringe prijsverhoging (bijdrage in de vrachtkosten) zijn onze artikelen ook verkrijgbaar bij de afdelingsdepôts:

Boerenbond-Neerbosch-Hees, St. Agnietenweg 6, Nijmegen.

Afd. Bunnik/Houten, B. Th. Barten, Koningslaan 23, Bunnik, telefoon 03405 - 17 42.

S. G. v. d. Esschert, Spreeuwenweg 45, Apeldoorn, telefoon 055 - 23 67 79.

Afd. Velsen en omstreken, H. S. Homburg, Velserduinweg 165, IJmuiden. Telefoon 02550 - 2 15 30.

Depôt Achterhoek, B. Meijerman, Dwarsdijk 6, Halle.

Tel. 05736 - 479. Afd. Epe, Coöp. Novaco (Welkoop) Paasvuurweg 7, Epe. Tel. 05780 - 23 17.

Afd. Noord- en Zuid-Beveland, Chr. van der Schraaf, De Warretjes 4, Kapelle - Biezelinge.

de heer H. Troost, Rollecaterweg 13, Nieuwleusen.

Tel. 05296 - 15 80.

Depôt afd. Schouwen Duiveland, v. d. Wekken, Provinciale weg 5 Kerkwerf. Tel. 01110 - 27 89.

Depôt afd. Rotterdam. A. Bakkert, Berglustlaan 49A.

Telefoon 010 - 18 31 23.

BIJENHUIS-WAGENINGEN

GRINTWEG 273

Postgiro 823276

Algemene Bank Nederland Wageningen

(Bijenhuis)

rekening nr. 53.90.42.900

Telefoon 08370 - 1 28 63

MAANDSCHRIFT VOOR BIJENTEELT. Adres redactie en administratie: Bijenhuis, Wageningen. Commissie van Redactie: W. Assink en H. G. Maagendans. De niet van redaktiewege geplaatste artikelen vertolken de mening van inzenders en geven niet altijd het inzicht van de redactie of het hoofdbestuur weer.

Alle stukken aan het Bijenhuis te Wageningen, ook opgaven en betaling van advertenties en speurbijtjes. Giro 82 32 76.

BIJ ONZE OMSLAGFOTO

Perebloesem is voor de imker maar een matige drachtbron. Toch hebben wij deze fleurige opname geplaatst ter herinnering aan de fruitbloe, die on-

danks het koude weer, dat aan de bloei voorafging, weer van een overveldigende schoonheid was.

INHOUD VAN DIT NUMMER

	blz.
Wat te doen bij vergiftiging van de bijen?	
Ir. J. J. Pettinga	83
Raamwerk Chr. Maillie	84
Boekaankondiging J. J. Speelziek	85
Reglement „Schiermonnikoog”	86
Examen „Practisch Imker”	87
Notulen Algemene Vergadering	87
Oogst en Dracht	89
We zetten het nog eens op een rijtje!	90
Afdelingsnieuws	94
In memoriam S. Cancrinus	95

Wat te doen bij vergiftiging van de bijen ?

Wat te doen bij ziekte(n) van de bijen ?

door ir. J. J. Pettinga

In het verleden hebben wij nogal eens misverstanden opgemerkt over het inzenden van monsters dode bijen. Ook de opgaven hierover in de vaktijdschriften zijn, hoe goed bedoeld, lang niet voor ieder even duidelijk.

Eenvoudigheidshalve onderscheiden we:

1. Plotseling veel dode bijen

In de regel wijst dit op vergiftiging door een oorzaak van buitenaf. In januari/april kunnen voedselgebrek en/of ziekten ook de oorzaak zijn. Meestal is de vergiftiging een gevolg van (verkeerde) toepassing van een bestrijdingsmiddel in land- of tuinbouw, of door de verzorgers van openbaar groen (gemeenten, waterschappen). Maar vergiftigingen via de lucht of het water zijn niet uitgesloten!

Wat u moet **doen** is: de Algemene Inspectie Dienst van het Ministerie van Landbouw waarschuwen. Adressen en telefoonnummers zijn:

Inspectie I: provincies Noord- en Zuid-Holland en Utrecht

Tijdens kantooruren: Inspectiekantoor A.I.D., Scheepsmakershaven 77-71, Rotterdam. Tel.: 010-119480.

Na kantooruren: P. J. Bosman, Grote Sloot 200, St. Maartensbrug, tel.: 02246-1121. A. J. Lamers, Stationssingel 10, Culemborg, tel.: 03450-3062.

Inspectie II: provincies Groningen, Friesland, Drente, Overijssel en Gelderland

Tijdens kantooruren: Inspectiekantoor A.I.D., Hortensiastraat 119, Zwolle. Tel.: 05200-19674. Na kantooruren: G. J. Post, Reijndersstraat 1b, Rolde, tel.: 05924-2051. H. IJdens, Adelaarstraat 41, Brummen, tel.: 05756-2028.

Inspectie III: provincies Zeeland, Noord-Brabant en Limburg

Tijdens kantooruren: Inspectiekantoor A.I.D., St. Josephstraat 104, Tilburg. Tel.: 013-321355.

Na kantooruren: J. Quist, Kotterstraat 1, Tholen, tel.: 01660-2197. H. J. J. Verhaegh, Zegersstraat 16, Horst, tel.: 04709-2137.

De controleurs van deze dienst stellen ter plaatse een onderzoek in naar een mogelijke oorzaak. Zij (en zij **alleen!**) nemen monsters van de gedode bijen, van de bespoten gewassen en de gebruikte middelen. Als een schuldige kan worden aangetoond en/of gevonden, wordt een proces-verbaal opgemaakt en kan de Officier van Justitie tot vervolging besluiten.

In verband met de monsterneming is het gewenst niets te veranderen voor het bezoek van de controleur. Het noteren van alle gegevens en feiten, die uzelf gehoord en gezien hebt, is natuurlijk van groot belang. Ook de weersomstandigheden, verklaringen van getuigen, e.d.

Nadat de controleur zijn gegevens heeft verzameld, is het aan te bevelen de schade vast te laten stellen door een deskundig imker, b.v. een bestuurslid van een afdeling (niet de assistenten bellen, die zijn in deze tijd toch overbezet!) Is de schade naar het oordeel van een deskundige minder dan f 500,—, dan laat u zich partij stellen in het proces-verbaal. Met een eventuele veroordeling kan dan door de rechter meteen uw schade-eis toegewezen worden.

Is de schuld (veel) groter, dan laat u zich niet partij stellen. De schadevergoeding eist u later op via een advocaat (procureur), nadat de uitspraak is gevallen en een verdachte is veroordeeld.

2. Langzame achteruitgang van de volken

Meestal zal dit een gevolg zijn van ziekte; vergiftiging door een weinig giftig middel is echter niet uitgesloten.

Als u vermoedt met ziekten in uw bijen te maken te hebben, dan bent u verplicht de Rijksbijenteeltconsulent te waarschuwen. Om te be-

ginnen onderzoeken wij in ons laboratorium een monster bijen.

Hoe groot moet dat monster zijn?

Liefst 100-200 dode en levende bijen.

De dode bijen moeten vers zijn, de levende moeten van de vliegplank weggevangen worden.

De bijen mogen **niet** in blik, glas of plastic verpakt worden, maar in een stevige kartonnen of papieren doosje. Verzenden in het begin van de week, **niet** tegen het weekend. Is dit niet mogelijk, dan moet u de dode bijen bewaren in het vriesvak van uw koelkast en in het begin van de week versturen.

De levende bijen moet u direct voor het versturen verzamelen.

De gegevens over het betreffende geval moet u in een aparte brief vermelden, plus uw naam, adres en telefoonnummer (zowel voor overdag

als 's avonds). Tevens moet u alle andere bijzonderheden, die van belang zijn vermelden, o.a. de verzorging van de bijen.

Van de uitslag van het onderzoek krijgt u zo gauw mogelijk bericht. Mochten wij de zaak niet vertrouwen, dan stelt één van onze medewerkers ter plaatse een onderzoek in.

Het zal dan van de aard van de ziekte afhangen, welke maatregelen door ons genomen worden.

Bij een aantasting door de mijtziekte wordt de waarde van uw volken (alleen de bijen) getaxeerd. Gaat u met het bedrag akkoord, dan volgt het doden van de bijen. Gaat u niet akkoord, dan kunt u een beroep doen op de kantonrechter en deze een deskundige laten aanwijzen. Materiaal van mijtzieke volken (maar alleen van deze ziekte!) kan en mag na doding van de bijen opnieuw gebruikt worden.

„Wonderen en Volksgebruiken”

Toch wagen de imkers zich ook op andere tijden dan Maria Lichtmis aan voorspellingen, want de bijen vormen nu eenmaal een erg onberekenbaar volkje. Allereerst wordt dan St. Pieter (22 februari) beschouwt als kritische dag: „St. Pieter, helder en klaar, is een goed iemenjaar”. En met St. Matthijs (24 februari) klappen de Zwitserse „Bienler” de vliegplanken van hun achterladers neer met de woorden: „Lasze ausfliegen deine Bienen”, zodat de grillige juffers naartig het luchtruim zullen kiezen. Hun directe chefs overtuigen zich enkele weken later van de resultaten, maar niet nadat zij het eerst het weerbericht voor 6 maart hebben bestudeerd, want hun is vanouds de zegswijze bekend: „Fridolin, hell und klar, gibt ein gutes Honigjahr.”

Dat is één dag vroeger dan in het aangrenzende Schwaben, waar men de bijen op 7 maart (St. Gertrudis of St. Geertrui) laat uitvliegen, nadat ze besprenkeld zijn met water (en zout) dat op Driekoningen (6 januari) gewijd is. Overigens worden de korven ook wel op Driekoningen zelf besprenkeld met wijwater en berookt met wierook, d.i. gewijde of heilige rook om boze geesten (hekserij, betovering), dus ziekten en ongeluk te verdrijven. Dit gebeurt soms reeds op de avond voor St. Thomas (21 december) of

op Kerstavond. Merkwaardigerwijs heeft de late St. Pietersdag (29 juni) in dit opzicht eveneens betekenis, hoewel daarbij meer gedacht zal moeten worden aan de tijd dat de volken zich na het zwermen hebben gezet. Zoals men weet valt de zwermtijd globaal genomen tussen 1 en 30 juni, waarbij als vaste stelregel geldt, dat het zwermen op St. Jan (24 juni) zo goed als afgelopen moet zijn. In Mecklenburg moesten de korven tenminste tegen die datum opgezet zijn. Op 29 juni kent men dan dezelfde weerspreuk als voor de vroege St. Pieter, dus 22 februari. Uit Zwitserland stamt een rijmpje voor een nog later tijdstip: „Schöner Michelstag, guter Honigjahr.” Maar met deze St. Michaël- of St. Michielsdag op 29 september is onze voorraad bijenspreuken wat dit onderwerp betreft dan ook voorlopig wel uitgeput.

Vanzelfsprekend treden bij Maria Lichtmis, zoals dat bij alle heilige dagen het geval is, in het volksgeloof allerlei wonderlijke verhalen op. Zo zou het water dat te middernacht (om 12 uur) geschepd wordt in wijn veranderen, terwijl de appelbomen om diezelfde tijd in bloei geraken en zelfs binnen het uur vrucht gaan dragen. Bovendien zal een in de kerstnacht om 12 uur gesneden takje van de vlier of van de kerstboom, in wijwater gezet, op Lichtmis gaan bloeien.

Maar het bijbelwoord zegt: „De geest is wel gewillig, maar het vlees is zwak”. Op alle vierdagen van heiligen ging men zich wel eens te buiten aan minder religieuze zaken. En dat werd ook regelmatig gesignaleerd op Maria Lichtmis. Daarom is het niet verwonderlijk dat degene die zich schuldig maakte aan baldadigheid, verkwis-

ting of lichtzinnig gedrag naderhand een „lichtmis" genoemd werd, het equivalent voor door-draaier of losbol. En aangezien de herberg daar-bij een grote rol speelde is de naam van het gehucht Lichtmis in de gemeente Rouveen daar-van een treffende illustratie.

Verder mochten de vrouwen op West-Terschelling en in West-Friesland (Noord-Holland), ook al was het geen schrikkeljaar, op die dag de baas spelen over de mannen. Blijkbaar een voorrecht in een tijd toen emancipatie nog een onbekend begrip was.

In ons land was het voorts de gewoonte dat de huur vóór Vrouwendag opgezegd moest worden, want drie weken later op St. Pieter werd het huurcontract getekend en kon er officieel verhuisd worden.

In vroeger tijd toen de welvaart nog geen algemeen goed was vormden de hoogtijdagen een welkome aanleiding om zich uitvoerig te goed te doen aan eten en drinken. Dit leidde wel eens tot buitensporig gedrag, zoals hiervoor reeds werd vermeld.

Wat het eten betreft werden in onze streken op Maria Lichtmis vooral pannekoeken gegeten, of zoals men in Vlaanderen zei: „Op Lichtmis is geen vrouwke zo arm, of ze maakt haar panneke warm". Vandaar dat deze feestdag daar ook Onze-Lieve-Vrouwe-Schuddepanne genoemd werd.

In Duitsland werd het zgn. Gesindebrot gebakken (Gesinde is dienstpersoneel), dat oorspronkelijk bestemd was als offergave voor de huis-

geesten. Net als bij de pannekoeken gaf het de eter magische kracht, waardoor het hem in een nabije toekomst geluk zou brengen. Daarom werden rondtrekkende zangers en bedelaars in Stiermarken (Oostenrijk) in huis genodigd om onthaald te worden op pap, een nog oudere offergave dan brood.

Ook in ons land kwam iets dergelijks voor. Op 20 augustus van het jaar 1580 stichtte Johanna Willemse ,weduwe van Laurup de Kruyt, een fonds, waaruit vers gebakken broodjes konden worden bekostigd, die in Bergen op Zoom op 2 februari aan iedere arme, zonder te letten op diens godsdienstige overtuiging, werden uitgedeeld. Deze Maria Lichtmis- of stuiversbroodjes zijn aldaar nog steeds bekend.

Behalve het uitdelen van liefdadigheidsbrood kende men in sommige streken bepaalde volksgebruiken, zoals het „Petjemep" op Wieringen en in het Groningse Hogeland en Westerkwartier, waarbij de jongens elkaar de pet van het hoofd sloegen onder het uitspreken van de toespeling „Licht muts!". Ongetwijfeld zijn er nog wel meer specifieke festiviteiten op Maria Lichtmis geweest, maar die vielen toch grotendeels binnen het kader van de winterspelen in het algemeen.

De dag der gewijde kaarsen heeft zich nooit kunnen meten met andere christelijke hoogtijdagen, maar nam niettemin in het volksleven een grotere plaats onder de lichtfeesten in dan wel eens wordt verondersteld.

Chr. Maillie, Zutphen

BOEKAANKONDIGING

GUIDE TO BEES AND HONEY

Ted Hooper, Blandford Press, 1976.

260 pag., 4 kleuren- en 85 zwart/wit foto's, alsmede 48 schetsjes. Prijs f 24,15.

Een nieuw bijenboek voor beginners en gevorderden, speciaal afgestemd op de moderne imker.

De auteur beschikt over een dertigjarige ervaring, o.a. als commercieel imker en doceert bijenteelt op een landbouw hogeschool. Door zijn praktische behandeling van de stof tracht hij mystiek en legendevorming rond dit aloude beroep te vervangen door een eigentijdse benadering. Zijn duidelijke en enthousiaste schrijftrant zal in het bijzonder de liefhebber van de populair-wetenschappelijke zijde van de bijenteelt aanspreken.

Op uitvoerige wijze besteed hij aandacht aan de temperaturen in de wintertros, de langlevende

de winterbijen, de „modified commercial- en national hive", waarbij hij de voorkeur geeft aan de eerste, welke nagenoeg gelijk is aan onze nieuwe spaarkast.

Voorts behandelt hij de voordelen van de bijenruimte boven de ramen (1/4 inch topbeeway), de Hoffmannraampjes en het gebruik van minder raampjes in de honingkamer.

Als kunstzwerf wordt de vlieger toegepast, terwijl ook aandacht wordt geschonken aan de aflegger.

De onderwerpen koninginneteelt, drachtplanten en ziekten ontbreken uiteraard niet.

Zoals de titel reeds aanduidt wordt de „honing" op uitvoerige wijze geanalyseerd.

Een verfrissend boek, dat elke imker nieuwe impulsen kan verschaffen. In tegenstelling tot de gelijktijdig uitgekomen nieuwe editie van „Amateur beekeeping" van Edward Lloyd Sechrist, 1976, hetwelk in geen enkel opzicht nieuwe perspectieven biedt, mag het besproken boek in de bijenboekerij van de engelstalige imker niet ontbreken.

J. J. S.

OFFICIELE MEDEDELINGEN

REGLEMENT 1977 BEVRUCHTINGSSTATION TE SCHIERMONNIKOOG

INZENDING en BETALING

1. Leden der vereniging hebben het recht tegen een vergoeding van f 3,— per volk, bevruchttingsvolkjes op het bevruchttingsstation te doen plaatsen.
2. Andere bijenhouders, mits lid van een der bij de stichting bedrijfsraad voor de nederlandse bijenhouders aangesloten organisaties, kunnen bevruchttingsvolkjes op het station doen plaatsen tegen een vergoeding van f 5,— per volk.
3. Betaling van het verschuldigde bedrag dient te geschieden door overmaking op giro 89.98.89, t.n.v. dhr. R. H. Geskes, Alb. Schweitzerplantsoen 13 te Roden, tel. 05908-19699, gelijktijdig met de verzending der volkjes naar Schiermonnikoog. Bij niet tijdige betaling worden de volkjes niet teruggezonden.

OPENSTELLING

4. In 1977 wordt het station opengesteld gedurende de periode: 14 mei tot en met 30 juli 1977.

GEZONDHEIDSVERKLARING

5. De vervoerbeschikking voor bijen uitgev. 1972 is ook van toepassing voor het verzenden van bevruchttingsvolkjes naar Schiermonnikoog. Dit houdt in dat bij verzending van bijenvolkjes uit gebieden ten zuiden van de Maas een Gezondheidsverklaring afgegeven door de Rijks-bijenteelt Consulente aanwezig moet zijn. Genoemde verklaring is aan te vragen te Hilvarnbeek Tel. 013 - 425888.

KASTEN EN VOLKEN

6. De ter plaatsing aangeboden volken moeten aan de volgende eisen voldoen:
 - a. Zij moeten voorzien zijn van voldoende voer.
 - b. De volken moeten vrij zijn van **darren** en **darrebroed**.
 - c. De vlieggaten moeten afdoende kunnen worden afgesloten en wel zodanig dat de volken bij het afsluiten der vlieggaten tegelijkertijd lucht kunnen krijgen.
 - d. De vlieggaten moeten aan de binnenzijde voorzien zijn van een niet verstelbare darre-rooster (doorlaat 5 m/m.)
 - e. De deksels moeten met schroeven op de kasten zijn vastgezet.
 - f. De kasten moeten zeer solide zijn, zodat in-wateren bij regen uitgesloten is.
 - g. Op elke kast moet met onuitwisbare verf duidelijk naam en adres van de eigenaar, met medevermelding van de naam der afdeling zijn aangebracht.

- h. Indien aan bovenvermelde eisen niet is voldaan, worden de kasten niet toegelaten op het bevruchttingsstation.
- i. De ventilatieopeningen moeten met metaal-gaas zijn afgesloten. (in geen geval nylon)

PLAATSING VAN KRATTEN

Bij inzending van 2 of meer kastjes mogen deze in kratten van ten hoogste 4 stuks worden ingezonden. De kasten moeten zodanig in de krat zijn aangebracht dat de vlieggaten geopend en gesloten kunnen worden zonder dat de kratten zelf geopend behoeven te worden.

7. De plaatsing geschiedt op aanwijzing van de leden der commissie.
8. De commissie zal voor toezicht zorgen, maar stelt zich niet aansprakelijk voor schade, die het gevolg is van diefstal, beschadiging of welke andere schade ook.
9. Gedurende de tijd dat de kastjes op het eiland zijn mogen zij **niet** worden geopend.
10. Met het oog op het vervliegen der koninginnen is het verboden om de terreinen van het bevruchttingsstation te betreden.

VERZENDING

11. De kasten moeten op nader vast te stellen data worden geadresseerd en verzonden in overleg met de Hr. R. H. Geskes. De verzending der kasten dient steeds **franco** te geschieden. Zij worden **niet franco** aan de eigenaar teruggezonden.

AANMELDING

12. Voordat men de teelt inleidt dient men daarvan mededeling te doen aan dhr. R. H. Geskes te Roden Alb. Schweitzerplantsoen 13 telefoon 05908-19699. Dit is nodig om eventuele spoed-berichten direct aan de telers te kunnen doorgeven.
13. Mogelijke tussentijdse wijzigingen van het reglement worden uitsluitend bekend gemaakt aan de telers, die aan in artikel 12 genoemde verplichtingen hebben voldaan.

REIST U MET UW BIJEN?

**Dan uw naam en adres
in onuitwisbaar schrift op elke kast.
Dat is voorschrift
en helpt diefstal voorkomen.**

Open dag 1977 op de Ambrosiushoeve

Evenals vorig jaar willen wij ook dit voorjaar individuele bezoekers in de gelegenheid stellen deel te nemen aan een rondleiding over ons terrein. Het is dus voor imkers met hun gezinsleden (12 jaar en ouder). Op normale werkdagen zijn individuele bezoekers wel van harte welkom, maar kunnen geen aanspraak maken op een rondleiding.

Excursies in groepsverband kunnen wij op deze dag niet ontvangen.

Evenals vorig jaar zal deze open dag gehouden worden op vrijdag 20 mei a.s. (daags na Hemelvaart).

Rondleidingen om 10 uur, 11.30 uur en 14 uur.

Duur van deze rondleidingen 1½ à 2 uur.

Wij hopen ook nu weer op een spreiding van de belangstelling over de gehele dag.

Als u met uw eigen auto komt, dan volgt u de borden naar respectievelijk Tilburg, Hilvarenbeek en Beekse Bergen Strandpark. Per lijndienst van N.S.-station Tilburg richting Hilvarenbeek, uitstappen halte Beekse Bergen Strandpark (naast „Ambrosiushoeve“).

Een combinatie met een bezoek aan het Strandpark, het Safari-park, het mooie dorp Hilvarenbeek met zijn grote bossen (landgoed „de Utrecht“) is uiteraard goed mogelijk.

Volledigheidshalve zij nog vermeld, dat noch het bestuur van de Stichting, noch Directie en medewerkers zich aansprakelijk stellen voor de gevolgen van gebeurtenissen, die bezoekers op de Proefbijenstand kunnen overkomen.

ir. J. J. Pettinga, Directeur
Proefbijenstand „Ambrosiushoeve“

Examen practisch imker

Bij voldoende belangstelling zal dit jaar het examen Practisch Imker worden afgenomen in de maand juni 1977 in het Bijenhuis te Wageningen.

Welke mogelijkheden men heeft met het diploma Practisch Imker heeft u kunnen lezen in het maartnummer 1976 van ons Groentje.

Aanmelding. Wie aan het examen wil deelnemen kan zich opgeven tot uiterlijk 1 juni a.s. bij het Bijenhuis te Wageningen t.a.v. de Commissie Onderwijs. Bij de aanmelding dient gelijktijdig het examengeld ad. f 75,— te worden overgemaakt op gironummer 823276 van het Bijenhuis te Wageningen met vermelding: Examen Practisch Imker 1977. Na ontvangst hiervan wordt een vragenformulier toegezonden wat per omgaande ingevuld weer aan het Bijenhuis geretourneerd moet worden.

Examineisen. De minimum leeftijd voor de kandidaten is 20 jaar. Kandidaten moeten een cursus Bijenteelt voor Beginners gevolgd hebben en in het bezit zijn van het diploma van een Gevorderden Cursus Bijenteelt of wel een gelijkwaardig te achten opleiding in deze hebben gevolgd. Zij moeten ten minste 5 jaar bijen hebben gehouden en gedurende die tijd gemiddeld minstens 5 bijenvolken in eigen beheer gehad en verzorgd hebben.

Het examen duurt 90 minuten waarvan het grootste gedeelte practisch is en verder theoretisch. Bij het praktijkgedeelte zal vooral de vaardigheid in het omgaan met bijen en het behandelen van de volken op de voorgrond staan. Om enkele voorbeelden te noemen: Kunstzwermen en broedafleggers maken; moeren knippen en merken; volken samenvoegen; honing af nemen; kunstraat inzetten enz.

Bij het theoretisch gedeelte komen aan de orde: de ontwikkeling van ei tot bij; de behandeling der bijen-

volken gedurende de loop van het jaar; de verschillende soorten zwermen zoals natuur- en kunstzwermen; bruidszwermen; jagers maken bij korven enz. Verder omhangen en separeren; het nut van de bijen voor bestuiving en milieu, bij recreatie en dergelijke. Kennis van drachtplanten en bijenweide, reizen met de bijen. Oogsten van honing en verwerken van honing en was. De Aalster Bedrijfsmethode en andere bedrijfsmethoden. De meest gebruikte kasten onderdelen en gereedschappen Bijenziekten, giftige gewasbeschermingsmiddelen, schadelijke dieren enz.

Als basislektuur wordt aanbevolen: Het Grote Bijenboek van R. P. Groenveld en Bijenhouden met Succes van H. van Gool. Verder kunnen de bijentijdschriften (vooral ons Groentje) nuttige informatie verschaffen.

C.P.

NOTULEN

VAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN DE VERENIGING TOT BEVORDERING DER BIJENTEELT IN NEDERLAND, gehouden op zaterdag 26 maart 1977 in het I.A.C. gebouw aan de Lawickse Allée te Wageningen, aanvang 10.00 uur.

De voorzitter, Mr L. R. J. Ridder van Rappard, opent de vergadering met een woord van welkom aan de aanwezigen, in het bijzonder de heren Ir L. Osinga, C. Roelen, L. v. d. Palen, G. J. Lieshout, Ir J. J. Pettinga en ons erelid de heer A. Vink en echtgenote. Ook begroet de voorzitter de kandidaten voor het voorzitterschap van de Vereniging.

Voorz. leest de namen op van degenen, die ons in het afgelopen jaar ontvielen en vraagt een ogenblik stilte voor hen.

Voorz. constateert, dat dit de laatste keer is, dat hij de vergadering leidt, maar hij heeft geen behoefte hier verder op in te gaan. Hij neemt niet met weemoed afscheid en hij is er van overtuigd, dat er een verantwoord besluit voor zijn opvolging zal worden genomen.

De drie kandidaten zullen in de gelegenheid worden gesteld zich aan de vergadering voor te stellen. Een van de taken van het H.B. was het vinden van een voorzitter en het vinden van een secretaresse. Zij heeft al bewezen bekwaam en zelfstandig te zijn, bovendien is zij een charmante persoonlijkheid.

De voorzitter is blij met de goede samenwerking, die we in het afgelopen jaar hadden met de zusterorganisaties.

In gezamenlijk overleg zijn de bijenorganisaties gekomen tot een voorstel tot verdeling van de E.E.G. subsidie over 1976 (f 223.000,— bestemd voor voorlichting), waarvan:

- f 100.000,— beschikbaar zal worden gesteld voor het vervaardigen van een nieuwe film.
- f 70.000,— voor 3 sets projectieapparatuur, deze zullen gestationeerd worden in het Noorden van het land Wageningen en Tilburg.
- f 25.000,— voor het vervaardigen van een aantrekkelijke brochure m.b.t. bijenweide en drachtplanten.
- f 23.000,— t.b.v. de Ambrosiushoeve.
- f 5.000,— voor o.a. de aanschaf van nieuw kastenmateriaal op het koninginnettelstation te Schiermonnikoog.

De voorzitter geeft een kort verslag van de Copavergadering, die afgelopen week in Brussel plaatsvond. Italië en Frankrijk willen niet terug naar de premie op suiker, de noordelijke E.E.G. partners zijn voor de subsidie op suiker. Voor 1977 zal deze sub-

sidie f 34,— per 100 kg bedragen. De suikerfabrieken denatureren (met octosan) en distribueren. De organisaties zullen de facturering verzorgen. Denaturering en verdere kosten worden geschat op 10 cent per kg. De voorzitter zegt te hopen dat e.e.a. half april formeel beklonken zal zijn.

Ten aanzien van het ontwerp honingbesluit van de warenwet merkt de voorz. op, dat de declaratiedwang voor buitenlandse honing, bijna ongemerkt was verdwenen. In de bedrijfsraad van de bijenteelt is echter unaniem besloten de declaratiedwang te handhaven, met dien verstande, dat dit alleen geldt voor landen buiten de EEG. Afdeling Handel van de Vereniging heeft teleurstellende resultaten over het afgelopen jaar geboekt; dit was een gevolg van de ziekte van personeelsleden in de produktieafdeling.

De voorzitter bedankt de heer C. Pater Jzn voor het vele werk, dat hij de afgelopen twee jaar gedaan heeft als wrnd secretaris; nu werkt hij mevrouw Rive in. (applaus)

Naar aanleiding van de jaarstukken waren er op de vorige alg. vergadering nogal wat vragen. De hulp werd toen ingeroepen van de heer E. C. van Kraaikamp, bedrijfseconoom. Omdat er meningsverschillen waren m.b.t. tot het eerste rapport van de heer v. Kraaikamp, dit betrof het beleid, heeft de heer v. Kraaikamp zelf een andere versie gegeven. E.e.a. resulteerde in een livig rapport. De essentie ervan is in 3 kantjes samengevat en aan de afdelingen toegezonden. Het volledige rapport kan bij de secretaresse of op het Bijenhuis ingezien worden. Verschillende suggesties uit het rapport zijn inmiddels opgevolgd. Ter algemene vergadering is de toelichting op het rapport uitgereikt.

Over de uitkomsten van de jaarcijfers is het H.B. niet zo verrukt. We zijn een trefbaar instituut en we moeten bedenken aldus de voorz. dat afd. Handel de spil van onze Vereniging is. Het is een morele plicht van de leden om bij de Vereniging te kopen. Door elders te kopen ondermijnt je de Vereniging. De Vereniging heeft enkel zin als zij haar opdracht tot het geven van universele service ten volle nakomt, hieronder valt o.a. ook de verkoop van minder rendabele producten.

Grote winstmogelijkheden zijn nu en ook later niet te verwachten. De voorzitter is erkentelijk voor de snelle afdracht van de contributie.

Ondanks het feit, dat er een nieuwe voorzitter zal worden gekozen, hoopt de voorzitter de imkerdag in Assen nog te presideren.

Tenslotte wenst hij de aanwezigen een prettige vergadering en een aangename discussie en verklaart de Algemene Vergadering voor geopend.

Notulen van de vorige vergadering: Iedereen is akkoord. De voorz. bedankt de heer Maagendans voor de uitvoerige notulen.

Verslag Kascommissie: Een lid van afdeling Dieren en een lid van afd. Doetinchem hebben dit jaar de Commissie Nazien Boeken gevormd. De voorz. stelt voor punt 4,5 en 6 betrekking hebbende op de jaarstukken samen te vatten.

Aanvankelijk vraagt niemand het woord. De voorz. wil toch graag iedereen de gelegenheid geven stoom af te blazen.

Dhr. E. Meijberg afd. Emmen heeft in de jaarrekening een nadelig saldo van f 44.000,— geconstateerd; f 30.000,— vinden we terug maar f 14.000,— blijft hangen.

Afd. Emmen is van mening, dat het beeld van de Vereniging te zeer wordt beïnvloed door afd. Handel. Emmen is niet tegen contributieverhoging, toch zal zij symbolisch tegenstemmen om het door haar voor-

gestane beleid o.a. meer geld beschikbaar stellen voor propaganda, er in te brengen. De Vereniging moet niet geheel op handel steunen, uit het quotum moet een beleid mogelijk zijn, waarop de afdelingen meer kunnen terugvallen. Het Groentje zou bovendien een soort consumentengids van imkersartikelen kunnen worden, waaraan we de prijzen van particulieren zouden kunnen toetsen.

Dhr. J. A. Zoet afd. Buiksloot vraagt zich af wat voor waarde er gehecht kan worden aan het verslag van een uit leken bestaande commissie „Nazien Boeken”. Hij ziet liever een commissie bestaande uit financieel deskundige leden, die een aantal jaren in deze commissie zouden blijven.

Afd. Buiksloot is tegen een afdeling Handel met voortdurend verliescijfers. Bij afd. Handel moet de service centraal staan, zij zou een schakel kunnen vormen met buitenlandse firma's. Hij betreurt het dat in Nederland de Langstrothmaat niet aangehouden is; hij vraagt hoe het H.B. dit in de toekomst ziet. In de H.B. vergadering dd. 11.1.75 werd besloten met speciale aanbiedingen op markten te komen. Dit is éénmaal gebeurd, waarom daarna niet meer?

Dhr. W. H. v. Mourik antwoordt op de vraag van dhr. Meijberg, dat de intering van f 44.000,— voornamelijk veroorzaakt werd door verkoop van effecten, de aandelen zijn steeds voor koerswaarde opgevoerd, het door de verkoop ontstane verlies, moest nu tot uitdrukking komen. Verder waren er te weinig sociale lasten betaald over werkzaamheden van werkstudenten t.b.v. afd. Suiker over de jaren '72 en '73, hiervoor moest nog f 1.672,— worden afgedragen. Afd. Vriezenveen had in 1975 f 3.284,— betaald voor aankoop van suiker. Deze suiker is niet afgeleverd en in 1976 is dit bedrag terug betaald. Bij optelling komt dhr. Meijberg toch niet aan het totaal bedrag; Dhr. van Mourik licht dit nog nader toe.

Dhr. C. Pater Jzn beantwoordt de vraag van dhr. Zoet. T.a.v. de speciale aanbiedingen heeft dhr. Zoet gelijk, hij verwijst hierbij naar de beleidsnota. E.e.a. was vorig jaar niet mogelijk door het hoge percentage ziekte-dagen en de grote vraag naar materiaal. Je komt dan niet aan extra kortingen toe. Bovendien is de laatste jaren het aantal bijen- annex honingmarkten sterk gegroeid wat een grote belasting betekende voor de medewerkers van het Bijenhuis, die niet ziek waren.

De voorz. voegt er aan toe, dat dhr. Meijberg onze situatie niet moet vergelijken met een organisatie van vissers of duivenhouders. Wij moeten zorgen voor een goed produkt, dat niet te duur is en toch goed; daartoe is o.a. de hoekvertandingsmachine aangeschaft. Ook denken we over de aanschaf van een volautomatische kunstraatmachine om zo arbeidskosten besparend te kunnen werken. Kastenmateriaal van elders betrokken voldoet over het algemeen niet aan onze hoge eisen. Na jarenlange studie door een commissie van deskundigen is gekozen voor de simplexmaat voor onze kasten. We kunnen niet aannemen, dat het niet corresponderen met de Langstrothmaat op een vergissing berust. Onze Vereniging kan geen levenskrachtig bestaan leiden als afd. Handel afgestoten zou worden. Handel vormt een duidelijke schakel met de leden en in de concurrentie ligt voor de imkers een grote zekerheid voor het zo laag mogelijk blijven van prijzen.

Dhr. H. van Essen afd. Bilthoven zegt dat geen antwoord is gegeven op de vraag van dhr. Zoet n.a.v. de commissie Nazien Boeken. Hij zou ook graag deskundigen in deze commissie zien.

Voorz. deelt het standpunt van dhr. Zoet niet. Bin-

nen de democratie gaat het ook om de inspraak van de leek. Het blijkt, dat degenen die in deze commissie zitten altijd bijzonder geïnteresseerd zijn; hun rapport is altijd gedegen. Verder moet niet vergeten worden dat afd. Handel ook voorlichtend werkt, wat niet doorberekend kan worden in de prijzen. Afd. Handel zal het altijd moeilijk hebben.

Dhr. F. v. Os afd. Bunnik vindt de jaarstukken ondoorzichtig. Voorz. zegt dat de gewenste openheid publicatie nodig maakt er is ook een financieel overzicht in populaire vorm uitgereikt.

Dhr. J. Dijs afd. Hoogeveen vraagt zich af hoe het H.B. zich afd. Handel in de toekomst voorstelt. Hij oppert als mogelijkheid:

- Afd. Handel zo zelfstandig mogelijk maken met als doel rentabiliteit;
- Minimale verkoop, maximale service, de verliezen subsidiëren uit de Vereniging;
- Afstoten van afd. Handel. Hier is dhr. Dijs zelf geen voorstander van.

Voorz. antwoordt een minimale verkoop met maximale rentabiliteit is bij ons niet mogelijk, we moeten immers ook de arbeidsvoorwaarden in acht nemen. In het rapport van dhr. E. C. Kraaikamp wordt gesteld, dat rentabiliteit pas haalbaar is bij een omzet van f 500.000,—. De omzet bedroeg het afgelopen jaar f 400.000,—. In verband hiermee raadt de voorz. de afdelingen aan niet elders te kopen maar bij de Vereniging; als men ons de klandizie onthoudt valt de basis weg.

Dhr. J. A. Zoet afd. Buiksloot stelt dat het niet juist is dat het besluit van het H.B. om met speciale aanbiedingen op de markten te komen niet nagekomen is. Hij stelt voor om de depôts namens de Vereniging naar de bijenmarkten te laten gaan.

Dhr. C. Pater Izn antwoordt, dat dit niet goed mogelijk is maar afdeling handel is wel doende het assortiment te vergroten.

Dhr. Zoet zou graag gewapend kunstraat willen hebben. Hij was teleurgesteld, dat het op het Bijenhuis niet in voorraad bleek te zijn. Hr. Pater antwoordt, dat de belangstelling hiervoor terugliep (neemt nu weer iets toe), op bestelling is gewapend kunstraat bij het Bijenhuis verkrijgbaar. Wel moeten we voor ogen houden dat niet iedereen enthousiast over gewapend kunstraat is. In deze tijd van „doe het zelf” smelt men graag de kunstraat zelf in.

Dhr. H. F. W. van Dorst afd. Bilthoven ondersteunt het verzoek van dhr. Zoet. Ook zijn afd. zou graag deskundigen in de commissie „Nazien Boeken” zien. Ook i afd. Bilthoven geschokt, dat er geen uitkering voor dhr. Holleman is toegekend. We moeten ons herverzekeren, zodat dit in de toekomst mogelijk wordt.

De voorz. vindt dat dit niet opgaat voor het geval van dhr. Holleman. Hij heeft gedurende 6 jaar voor halve dagen gewerkt bij ons. Wij betaalden het C.A.O. loon en voldeden aan onze verplichting t.a.v. dhr. Holleman. We hebben geen financiële mogelijkheden om zo'n uitkering toe te kennen. Per lid wordt per jaar f 1,— van de contributie gereserveerd voor het voorzieningsfonds, indien nodig kan dit aangesproken worden. Toch blijft dhr. van Dorst bij zijn standpunt.

Dhr. A. H. Verbeek afd. Eerbeek steunt ten dele de vorige spreker en vraagt of er in de toekomst mogelijkheden hiertoe zijn. Het H.B. moet de financiële consequenties hiervan uitspellen. Voorz. antwoordt, dat we het financieel eenvoudig niet kunnen.

Dhr. P. W. Strooper afd. Winterswijk wijst op de uit-

kering aan dhr. Groenveld, een kleine bijdrage aan dhr. Holleman moet ook mogelijk zijn.

Dhr. W. H. van Mourik antwoordt, dat deze affaire al dikwijls aan de orde is geweest. De kosten voor pensioenvoorzieningen voor al het personeel zijn door de Vereniging niet op te brengen. Spreker licht de financiële situatie van dhr. Groenveld toe. Het H.B. wil diegenen, die hiervoor in aanmerking komen na pensionering financieel steunen; echter zonder hierover tevoren toezeggingen te doen. Dit om niet in conflict te komen met pensioen- en verzekeringswetten. Enige jaren geleden is het bedrag, dat hiermede gemoeid zou zijn voor 4 personeelsleden al op ± f 20.000,— jaarlijks geraamd. We moeten geval voor geval bekijken en uitkeren waar op redelijkerwijs aanspraak kan worden gemaakt.

(wordt vervolgd)

Oogst en Dracht

In mijn bijdrage zal ik u behalve over de oogst en dracht mede informeren over de ontwikkeling der volken en daarnaast over de elementen die een beslissende greep op de flora en fauna hebben nl. het weer.

Behalve de Haarlemmermeer wordt ook Waterland, bakermat van de afdeling Buiksloot in het overzicht betrokken.

Tijdens het fraaie weer in maart werd enorm veel stuifmeel aangesleept van krokus en later scilla en van verschillende soorten wilg. Ook werd aanvanke-lijk het klein hoeftblad en de winterheide bevroren, doch later in de maand concentreerde de vlucht zich op de wilg en in de middaguren was het een lust, staande naast de struiken, het feestelijk gezoem van tientallen bijen te beluisteren.

Gezien de toch nog gure wind kon ik het niet over mijn hart verkrijgen de ramen te lichten. Bovendien leverde vlieggaatobservatie de geruststellende aanblik op van af en aan vliegende bijen in de verschillende tinten geel, afgewisseld door oranje en soms wat blauw/grijs.

Vanaf de dag der algemene vergadering is het volledige mis met het weer. Noordelijke winden voeren grote hoeveelheden koude poollicht naar het zuiden waarin veelvuldig sneeuwbuien voorkomen die de velden in de vroege ochtend uren een winterse aanblik geven. De maximum temperaturen komen midden op de dag nauwelijks boven de 6 graden, hetgeen er precies 6 te weinig zijn om over normale temperaturen te kunnen spreken. Deze weersgesteldheid kan in het voorjaar helaas persistent zijn en ook de beruchte „ijsheiligen” komen uit een dergelijke stroming voort waarbij een luchtdrukmaximum zich ergens tussen IJsland en Groenland ophoudt. Uitbreiding van dit hoog naar de skandinavische landen bezorgt ons vaak schraal voorjaarsweer gekenmerkt door krachtige noordoosten wind en lage luchtvochtigheid, waarbij vele bijen verkleumen.

Het huidige weer eist toch al veel van de immen omdat tijdens het fraaie maart-weer een flink broednest zal zijn ontwikkeld dat nu op temperatuur moet worden gehouden.

Het hoeftblad staat nog steeds in bloei en ook een enkele paardebloem is gesignaleerd. Tal van heesters hebben vorstschade opgelopen.

J. A. Zoet

We zetten het nog eens op een rijtje!

Nu de belangstelling voor de imkerij duidelijk in stijgende lijn is, wat mede een gevolg is van het toenemen van het milieubesef, en de daaruit voortvloeiende propaganda voor het natuurbehoud, wordt steeds weer de roep gehoord om een beginnersrubriek in ons blad. Meermalen is betoogd dat de redactie niet zo'n voorstander van een dergelijke rubriek is. De bezwaren zijn kort samengevat: De beginner steekt veel meer op, zowel theoretisch als praktisch door het volgen van een beginnerscursus, bovendien komt dan automatisch het contact met een aantal medeimkers tot stand. Door dat dracht en weersomstandigheden in verschillende delen van het land nog al uiteenlopen en de rubriek minstens 6 weken tot een maand tevoren moet worden geschreven is het zelfs de beste rubriekschrijver niet gegeven een rubriek samen te stellen die voor alle beginners de stof bevat waaraan zij op dat moment behoefte hebben anders gezegd het is voor een groot gedeelte weggegooid geld en verspilde energie. Dus alle beginners naar de cursus en zo mogelijk de eerste tijd begeleid door een mentor. Natuurlijk ook naar de afdelingsvergaderingen en alle andere bijeenkomsten waar iets te leren valt. Daarbij ook de lectuur niet verwaarlozen. Toch willen wij ook in ons blad de eenvoudige dingen die daarbij van belang zijn als blijvend geheugensteuntje nog eens op een rijtje zetten: Alvorens te beginnen overtuig u er van dat u alles bij de hand hebt wat mogelijk nodig kan zijn — ook wisselramen, al dan niet met uitgebouwde raat en eventueel reserve honingkamers. Als u een beroker gebruikt vergeet dan de reserve brandstof en lucifers niet.

Kap. Probeer niet stoer te zijn maar draag altijd een kap. Het heeft helemaal geen zin een steek in het gezicht op te lopen. De minder ervaren imker overkomt dat eerder dan zijn geroutineerde collega en plaatsen als lippen, oren of neus zijn nog al gevoelig. Daarbij komt dan nog het schrik-effect wat tot gevolg kan hebben dat u een raam laat vallen of stoot, wat zeker de daarop zittende bijen tot tegenactie zal aanzetten.

Schraapbeitel. Behalve beschermende kleding is het enige gereedschap dat een imker bij het behandelen van zijn volken nodig heeft een rookverwekker en een schraapbeitel. De

schraapbeitel is belangrijk. Hij moet makkelijk in de hand liggen en doelmatig zijn. Het Bijenhuis heeft verschillende modellen. Het vooroorlogse model, vierkant en van metaal is m.i. nog altijd het beste. De Amerikaanse schraapbeitel (hive-tool) is licht, sterk en handig. Een bezwaar is dat het platte einde niet achter de oren van het simplexraam past.

Overall. Draag liever geen donkere harige kleding maar bij voorkeur een witte katoenen overall. De praktijk heeft uitgewezen dat de bijen geprikkeld worden als ze met de weerhaakjes van de pootjes blijven hangen in een niet gladde stof, een prikkelbaarheid die zich ook aan de andere bijen meedeelt. Een witte stof is koel en als de moer per ongeluk van de raat loopt of valt ziet u ze op die witte ondergrond direct. Merkwaardig is dat de praktijk leert dat bijen kennelijk een afkeer hebben van een blauwe overall.

Laarzen. Half hoge rubberlaarzen, waarin de broekspijpen gestoken kunnen worden (we nemen aan dat onze imkeressen als ze met de bijen bezig gaan, aangepaste kleding dragen) zijn makkelijk en voorkomen dat op de grond gevallen bijen die tegen uw voeten oplopen hun misnoegen op uw enkels tot uiting brengen. En dat loopt vooral bij imkers die niet geheel immuun zijn zo lekker op! Het is eenmaal een eigenschap van bijen om alvorens op te vliegen eerst een stukje tegen een of ander verticaal voorwerp omhoog te lopen en de benen van de imker zijn dan gewoonlijk het dichtst in de buurt.

Handschoenen. Gebruik liever geen handschoenen als u zonder kunt. Een enkel steekje in de hand is niet zo belangrijk en handschoenen belemmeren fijnere en voorzichtig uit te voeren manipulaties. Bedenk dat als een bij steekt tevens het zo geheten alarm-feromoon vrijkomt, een oproep aan andere bijen om assistentie te verlenen en zich tegen de rustverstoorder te weer te stellen. Voorkom daarom steken en staak de behandeling als de bijen agressief blijken te zijn. Bedenk dat u de bijen toch uw wil niet kan opleggen maar dat u zich naar de bijen zult moeten voegen.

Feromonen. Wat is dat feromoon? Feromonen kunnen worden omschreven als vluchtige reuk-

stoffen, vrijwel altijd afgescheiden door vrouwelijke insecten. In de communicatie tussen de bijen zijn verschillende feromonen werkzaam. Het zijn selectieve stoffen d.w.z. zij zijn op één enkel doel gericht en zijn al in uiterst geringe hoeveelheden werkzaam op grote afstand. De koninginnestof, waardoor de bijen zich bewust zijn dat de moeder nog in het volk is, is ook een feromoon. Ook de geur waarmee de vrouwelijke exemplaren van nachtvlinders over zeer grote afstand de mannetjes lokken is een feromoon (sex-attractant).

Hoe te beginnen. Als u uw beroker of Dathepijp hebt aangestoken overtuig u er dan eerst van dat deze inderdaad goed brandt. Niets is vervelender dan wanneer deze apparaten het laten afweten op het moment dat u dringend behoefte hebt aan een flinke stoot rook. We nemen aan dat weer en temperatuur van dien aard zijn dat het inderdaad verantwoord is om in de bijen te werken. Houd steeds voor ogen dat rustig en langzaam bewegen de hoofdzaak is bij alles wat we doen. Stoten van ramen of bakken is funest.

Geef alvorens de kast te openen wat rook in en langs de vliegspleet. Daar zitten de waaksterbijen die krachtens haar functie het eerst op het oorlogspad gaan. Wacht een minuutje om de bijen de gelegenheid te geven wat honing op te zuigen. Ook dat maakt ze minder tot steen geneigd.

Het voordeel (in de zomer) van dekkleedjes boven elke andere vorm van afdekking is dat u het kleedje voorzichtig aan een hoek iets kunt optrekken en wat rook in de kast kunt blazen. Weer even wachten en het kleedje rustig en gelijkmatig van de kast trekken. Bij een dekplank — ideaal in de winter maar in de zomer niet zo handig — lukt dat meestal niet. Dan moet de schraapbeitel er tussen worden gestoken. De dekplank knapt los wat gewoonlijk meteen de nodige onrust geeft. Het is altijd goed een beetje rook over de bovenlatten te blazen. Maar in veel gevallen kunt u de bijen ook rustig houden met een fijn verstuivend bloemen spuitje met handwarm water. De bijen niet kletsnat spuiten, ze hoeven niet in bad!

Als u honing- of broedkamers moet afnemen zorg dan voor een vlakke ondergrond om ze op te zetten. De bijen die via de onderkant naar buiten komen zijn meestal ook niet al te goed gemutst.

Bij spaarkasten kan het dak uitstekend als zodanig dienst doen. Vanzelfsprekend dekt u de bovenkant met een kleedje.

Ramen uitnemen. Gaat u ramen uitnemen, begin dan niet met een kantraam. Die zijn soms vastgebouwd aan de kastwand of zover uitge-

bouwd dat er weinig ruimte is om met de schraapbeitel te manoeuvreren. Begin daarom liever met het tweede respectievelijk negende raam. Meestal gaat uw belangstelling uit naar het broednest. Schuif de ramen op tot u het raam te pakken hebt waar het om te doen is. Zet de ramen straks wel weer in de oorspronkelijke volgorde terug. Als er ruimte voor is, ga dan naast de kast staan in plaats van erachter, dat werkt beslist handiger. Bewaar de afgeschraapte braamraat, ook al hebt u geen was-smelter. Het is praktisch zuivere was. Laat ze niet slingeren, want behalve het aantrekken van de wasmot kan het ook roverij veroorzaken. Dit is ook een van de redenen waarom het aan te bevelen is bakken die u even terzijde hebt gezet met een kleedje af te dekken.

Hoe lang kunnen we in een volk werken? Dat is moeilijk te zeggen. Het hangt veel van het weer af en van de geaardheid van de bijen. Met warm zonnig weer en een goede dracht is veel mogelijk en verantwoord. Bij temperaturen beneden 15 gr. C. een kast maar korte tijd openen en beneden 10 gr. C. helemaal niet. In tegenovergestelde omstandigheden of bij onweersdreiging kunnen we de volken beter met rust laten. Als u herhaaldelijk de bijen moet beroken om ze onder controle te houden hebt u te lang in de kast gewerkt, dus stoppen. Te lang in een volk werken desorganiseert de bijenhuishouding te veel. Doet u het tijdens de dracht dan kost het u vermoedelijk de oogst van die dag.

Agressief volk. Het kan zijn dat u te maken hebt met een bijzonder agressief volk. Behalve als gevolg van regelmatige verontrusting b.v. doordat de imker er bij wijze van spreken geen dag van af kan blijven, baldadigheid of tegen de kast zwiepende takken, is de oorzaak meestal een van de volgende:

Het volk heeft voedselgebrek. De remedie is eenvoudig. Flink voeren met grote porties en het volk een poosje met rust laten.

Atmosferische omstandigheden, vooral onweersdreiging. Beter weer afwachten.

Het volk is door zijn geaardheid een „steker” en in dat geval is het geen pretje er aan te beginnen. Bovendien deelt de onrust en agressiviteit zich bij behandeling mee aan de buurvölker. Het verhaal dat stekerige volken goede haalvolken zijn is een sprookje. Het zal toevallig wel eens samengaan maar dat is dan ook puur toeval. Deze „structurele” stekerigheid, om een tegenwoordig veel gehoord woord eens in een ander verband te gebruiken, zit in de moeder en die zal dus in ieder geval moeten worden gevonden — zeker voor een beginnend imker in een volk wat al wat sterker is geen eenvoudige zaak.

Moer zoeken. Een methode die vrij weinig moeilijkheden geeft is de volgende: Sluit de kast voordat de vlucht begint en zet deze een goed eind weg, ten minste 25 m. Zet op de oorspronkelijke plaats een lege kast met uitgebouwde ramen of desnoods ramen met kunstraat. In een drachtloze periode is het wel aan te bevelen er een raam met voer bij te hangen. We openen het vlieggat van de verplaatste kast en de vlieg-bijen gaan terug naar de oude standplaats. De operatie dus bij voorbaat bij goed vliegweer uitvoeren. Het zoeken van de moer is nu een stuk eenvoudiger omdat alle vliegbijen weg zijn en de moer zeer waarschijnlijk op de ramen met broed en eitjes zit. Als de moer gevonden is zit er niets anders op dan deze dood te drukken.

Na korte tijd zal het volk waar de moer uit is gehaald zich moerloos voelen. We verenigen dat dan de krantemethode met een reservevolk met goede moer. De terug gevlogen vliegbijen van de oude kast schudden we voor de stand af en de tijdelijke kast nemen we weg. De bijen bedelen zich wel bij de buurvinken in, vooral als we de kasten iets opschuiven in de richting van de vrijgekomen plaats (het z.g. half zetten).

Dat zijn zo enkele elementaire zaken waarmee u rekening moet houden en uw voordeel kan doen. En zeg nou niet dat dit water naar de zee dragen is omdat iedereen dat al lang weet, want als u om u heen kijkt zult u ontdekken dat tegen deze eenvoudige regels steeds weer wordt gezondigd. Veel imkers worden blijkbaar op zo'n hoog niveau opgevoed dat het a.b.c. eenvoudig over het hoofd wordt gezien. Deze opvoeding op „niveau” met de daarbij behorende „methoden” heeft ook tot gevolg dat het natuurlijke leven van een bijenvolk op alle mogelijke wijzen geweld wordt aangedaan. Waarbij volkomen wordt vergeten dat niet „de bij” de eenheid is, maar „het bijenvolk”. Dat is de eenheid waarmee we werken, een samengesteld lichaam met biologisch gezien een heel bijzondere levenswijze en dat is een terrein waarop naar de mening van Willem de zondaren velen zijn.

We doen maar!!! Plukken volken uit elkaar, voegen volken bij elkaar, maken kunstzwermen op tijdstippen dat het eigenlijk volgens het natuurlijk verloop niet kan, stellen kunstzwermen samen uit bijen van 2 tot 4 of zelfs 8 volken, schudden bijen door elkaar totdat ze een zodanige hersenschudding hebben gekregen dat ze zonder morren een moer waar ze eigenlijk geen zin in hebben aannemen enz. Tussen haakjes wist u dat bijen in verhouding een veel grotere hersenmassa, althans daarmee vergelijkbare organen hebben dan een mens?

Samenvattend kunnen we dus zeggen dat we alle mogelijke dingen doen die in de natuurlijke levenscyclus van de bij (d.w.z. het bijenvolk) niet voorkomen en alleen al om die reden in feite verkeerd zijn. En toch gaat het meestal goed.

Dat „goed gaan” dat wil zeggen dat de bijen door haar wonderbaarlijk aanpassingsvermogen meestal in staat blijken de aangerichte schade te herstellen. Maar daarom is het nog niet goed!

Een van de voor ieder zichtbare gevolgen van ons „geklungel” is dat onze oorspronkelijke bij, die toen Willem in „Matthes Bijenpark” zijn eerste volken kocht, nog overwegend aanwezig was, totaal is verdwenen. Deze bij was volkomen aan ons klimaat aangepast en bekend om de schitterende blanke raathoning die zij produceerde. Zij verzegelde met een spierwit zegeltje, dat ook wit bleef omdat tussen honing en wasdekseil een dun laagje lucht werd gelaten.

Naar ons gevoel is met de voortschrijdende bastaarding van de bijen en de vele „methoden” die zijn uitgedacht om de honingopbrengst te vergroten ook de weerstand van de bijen tegen ziekten en ongunstig klimaatomstandigheden achteruitgegaan.

Het is daarom goed bij alles wat u met bijen gaat ondernemen rekening te houden met de natuurlijke levensgang van het bijenvolk en de omstandigheden waaronder het in zijn natuurlijke staat leefde. Dat is daarom zo belangrijk omdat we wel bijen bij huis houden maar het geen huisdieren zijn. We kunnen wel aardig met die bijen omspringen, maar dat is een gevolg van het feit dat we hebben geleerd enerzijds ons aan de bijen aan te passen, anderszijds niet meer te doen dan datgene, waaraan de bijen zich klaarblijkelijk nog net kunnen aanpassen. Maar huisdieren in de gewone zin van het woord zijn het niet en zullen het ook nooit worden.

Toch vergeten wij door wat wij allemaal bij het „behandelen”? van bijen hebben geleerd wel eens teveel oorsprong en afkomst en Willem vreest dat ons dat op de lange baan nog wel eens kon opbreken. Ook aan het aanpassingsvermogen van de bij is een grens. Het is daarom goed bij alles wat u met de bijen doet het volgende in uw overwegingen te betrekken:

Het bijenvolk hoort van huis uit in het bos thuis en „woonde” daar in een holle boom. Alleen al daaruit kunnen we een hele boel leren b.v. ten opzichte van het plaatsnemen van bijenvolken. Immers: In het bos is als regel geen wind. Daar schijnt ook nooit een felle zon, het licht is er getemperd. De verschillen tussen dag- en nacht-

temperatuur zijn er minder groot, de nachttemperaturen zijn er hoger, de middagtemperaturen lager dan buiten het bos. Het bijenvolk beschikt van nature over een fourage-oppervlak met een straal van ten hoogste 3 km. Als in zo'n areaal meer volken kwamen dan waarvoor er voedsel was overleefden de sterksten de strijd om het bestaan, waardoor een natuurlijke teeltkeus plaats vond. Zwakke volken werden noch verenigd, noch met kunst- en vliegwerk in het leven gehouden, maar gingen eenvoudig ten onder. 3000 en meer volken op een klein gebied met een monoculture en alle daaraan verbonden nadelen waren eenvoudig onmogelijk. Daarmee wil niet gezegd zijn dat we terug moeten naar de middeleeuwse bosbijenteelt, maar we kunnen er wel een hoop van leren, zoals altijd uit de geschiedenis. Trouwens als we het gedrag van de bijen goed waarnemen ko-

men verschillende hierboven aangestipte bezwaren vanzelf naar voren. Waarom worden de bijen minder actief als de temperatuur naar de 30 gr. stijgt? Waarschijnlijk omdat het in het bos zelden of nooit zo warm wordt. En nu kunt u zelf wel nagaan waarom een winderige standplaats moet worden vermeden, kasten liefst een eindje boven de grond moeten worden opgesteld en massificatie van bijenvolken moet worden vermeden. En ook waarom een voorzwerm opzetten beter is dan een aflegger maken volgens de methode van „Veeg maar een stelletje bij elkaar jongens.” Om nu maar eens het andere uiterste te nemen. Terug kunnen we niet maar we kunnen wel zoveel mogelijk rekening houden met de natuurlijke gang van zaken. In feite komt dat er op neer dat we meer in de richting van de korfbijenteelt moeten gaan, denkt Willem.

Op de algemene vergadering stelde ons lid, de Hr. H. Diemersen uit Drachten de redactie bijgaande foto ter hand. Zoals u weet kan voor het strovlechten geen machinaal gedorst stro worden gebruikt omdat dit teveel is gekneusd.

Hier ziet u de Hr. Diemersen (geheel rechts) met zoon en mevr. T. Jager - v. d. Wiede aan het „vlegelen” om de opbrengst van 3 are rogge met de hand te dorsen.

„De bijen doden al hun soortgenoten die wel meeeeten, maar niet meewerken. Zo werkt de gehele natuur en zij kent geen onderscheid, want zij handelt overal en onder alle omstandigheden gelijk”.

Dit schreef duizend jaar geleden Aboe'l-Rai han Mo-

ammed ibn Achmad Al-Biroeni (973-1051) in zijn „Beschrijving van Indië”. Deze Arabische, in Perzië geboren, geleerde werd reeds door zijn tijdgenoten als een genie beschouwd en niet ten onrechte, want hij schreef niet minder dan 150 boeken over sterrenkunde, weerkunde, wiskunde, natuurkunde, plantkunde, volkenkunde en geschiedenis. Verder was Al-Biroeni een beroemd kaartenmaker en wijsgeer, terwijl hij daarnaast nog tijd vond om gedichten en liefdesverhalen te schrijven. Van al deze werken zijn er nog 27 over. Een uitvoerige beschrijving van de veelzijdige Al-Boeroeni vindt u in de „Unesco Koerier” van juli 1974.

Chr. Maillie

AFDELINGSNIEUWS

GRAAFSCHAP - LIEMERS

De op donderdag 24 maart gehouden imkersavond in Erve Kots te Lievelede mocht zich in een goede belangstelling verheugen. Circa 160 imkers en belangstellenden waren hier bijeen. Dit aantal maakte het nodig van de kleine zaal naar de grote te verhuizen. De ass. bijenteeltconsulent, de heer Hensels, hield op de hem eigen wijze een boeiende causerie over het plaatsen van volken in drachtvelden, mooi verduidelijkt met prachtige dia's. Wat meerderen ook wel eens gezien hadden, maar waarbij men te weinig heeft stilgestaan, dat het nog niet hetzelfde is hoe de volken geplaatst worden, werd duidelijk uiteengezet en heeft stellig menig imker aan het denken gezet.

Bij de discussies na de pauze kwam ook even de beplanting van plantsoenen, wegbermen en wallen langs sloten door gemeente of waterschap aan de orde. Dat dit een heet hangijzer is bleek overduidelijk. Doordat een der plaatselijke bladen in de bekendmaking het aanvangsuur foutief had vermeld moest later begonnen worden dan gepland, waardoor de avond wat uitliep. Tegen half elf zette de voorzitter, de heer Kruip uit Lichtenvoorde, een punt achter het officiële gedeelte. Op de hem eigen wijze sprak hij een kort slotwoord, waarbij hij de spreker hartelijk dankte voor zijn komst. Voor de bezoekers bestond er daarna gelegenheid tot wat napraten en het eten van pannekoek.

AFD. BOMMELERWAARD

Op 16 maart werd bij redelijke belangstelling de jaarvergadering gehouden. Uit het jaarverslag blijkt dat de afd. in 1976 behoorlijk actief is geweest. Het bestuur onderging geen wijziging. Voor het seizoen 1977 staat een excursie naar het Bijenmuseum te Kalmthout in België op het programma.

Het gedeelte na de pauze werd verzorgd door mej. Jasperse uit Amerongen, die een lezing over dracht, drachtplanten en de winning en verwerking van honing voor ons verzorgde. Aan de hand van een aantal prachtige dia's werd duidelijk gemaakt, dat bij goede waarneming blijkt dat er voor de bijen soms veel meer te halen is dan oppervlakkig wordt gedacht of gezien. Ook op het gebied van verwerken, verzorgen en bewaren van honing blijkt in de persoon van Linde Jasperse een deskundige aan het woord te zijn. Uit de vergadering opkomende vragen werden op pret-

tige wijze beantwoord en de afd. Bommelerwaard kan op een interessante en geslaagde jaarvergadering terugzien.

G. v. d. Linden
Waalwijk 13
Zuilichem

Paterswolde. Noordelijke Bijenmarkt. Zaterdag 11 juni van 8 tot 13 uur. Aanvoer van 7 uur af.

Reeds twee keer werd te Paterswolde (7 km ten zuiden van Groningen) op de tweede zaterdag in juni de Noordelijke Bijenmarkt gehouden. Beide malen een succes, gezien het groot aantal bezoekers en kopers, beide keren meer dan 4000!

Deze markt is nu al voor vele imkers een vaste ontmoetingsplaats met collega imkers, handelaren (Bijenhuis en van Dam) en afnemers van honing. Door de markt te combineren met informatie voor imker en niet-imker (dia's en films) demonstratie van oude ambachten en bezichtiging van het onderwijscentrum voor land- en tuinbouw, waar veel honing gevende planten staan, is er voor elck wat wils.

Bijen, bijenwoningen en imkersartikelen zijn vrijgesteld van marktgelden. Aangevoerde honing mag uitsluitend worden verkocht na toestemming van de marktmeeester (kwaliteitsbescherming voor imker en consument). Nadere gegevens over de aanvoer kunt u aanvragen bij J. T. Smit, Landsteinerweg 20 te Eelde-Paterswolde, tel. 05907-2668.

Noordelijke Bijenmarkt. Zaterdag 11 juni a.s. Plaats: Terrein Onderwijscentrum voor Land- en Tuinbouw. Burg. Legroweg 29 te Paterswolde. Volg borden!

J. T. Smit

AFDELING ZAANSTREEK

Het laboratorium voor vergelijkende fysiologie te Utrecht werd 26 februari door leden van de afdeling bezocht. Dr. van Veldhuizen gaf hier een uiteenzetting over de behoefte aan en de ontwikkeling van vliegkamers. Mevr. Walraven belichtte de praktische kant.

Na deze uiteenzetting (en de koffie) werd het fort „de Gagel” opgezocht. Hier werd de have in levende lijve aanschouwd, een belevenis die aller verwachtingen overtrof. Zo'n bezoek kan aan iedereen van harte worden aanbevolen.

J. Honingh, comm.

AFD. LEIDEN

Herdruk „Van de Bijen, hare Wonderlicke Oorsprong...”

In het maandschrift van april j.l. is uitvoerig ingegaan op de herdruk van het door D. O. Cluijt geschreven boek „Van de Bijen, hare Wonderlicke Oorsprong”. Op veler verzoek volgen hier nog enkele aanvullende bijzonderheden van het boek, dat ter gelegenheid van het 65-jarig bestaan van de afd. Leiden zal worden herdrukt. Het is een facsimile uitgave van de zeldzame eerste druk van het boek, verschenen in 1597. Het boek bevat 248 pagina's en is verdeeld in drie hoofdstukken die het leven der bijen, het imkeren en het gebruik van honing en was behandelen. Cluijt was de eerste hortulanus van de in 1594 in Leiden gestichte „Kruidhof” de tegenwoordige Hortus Botanicus.

Tot 25 mei a.s. bestaat de mogelijkheid om op het boek in te tekenen. De intekenprijs is f 29,— (exclusief verzendkosten en B.T.W.). Opgaven voor intekening te zenden aan: A. Neve, Koraalstraat 24, Leiden 2405. Op de bijenmarkt, die 28 mei a.s. in Leiden wordt gehouden zal het boek verkrijgbaar zijn. Voor degenen die niet hebben ingetekend is de voordeelprijs op de dag van de bijenmarkt f 33,— (incl. B.T.W.). Na 28 mei 1977 wordt de prijs f 36,— (excl. verzendkosten en B.T.W.). Na die datum worden de niet op de bijenmarkt afgehaalde boeken verzonden aan de intekenaars. Betaling per giro na ontvangst van het boek. Nota wordt bijgevoegd.

Nadere mededelingen betreffende de op 28 mei a.s. te houden bijenmarkt. De markt wordt gehouden aan de Sterrenwachttlaan en in de universiteitsgebouwen in de naaste omgeving. Auto's parkeren in: Kaiserstraat, Rapenburg, Doezastraat en Boisotkade. Rekening houden met éénrichtingsverkeer. Zij die met de trein komen kunnen de V.V.V.-bordjes volgen richting: Academie en Hortus Botanicus. Verdere informatie bij de secr. Jubileumcommissie A. Bos, tel. 01719-12480-13809.

IN MEMORIAM

Op 5 maart overleed op 74-jarige leeftijd, ten gevolge van een noodlottig ongeval, de heer

J. H. DENNEBOOM

Hij was een trouw lid van de vereniging, waarvan hij vele jaren bestuurslid was. We verliezen in hem een toegewijd imker en een hulpvaardig en beminlijk lid van de afdeling. We wensen zijn familie van harte sterkte toe.

Bestuursleden
afdeling Enschede

Op donderdag 10 maart j.l. overleed ons lid

GEURT LANPHEN

in de leeftijd van 82 jaar. Met hem ging heen een lid van een oud Goois imkersgeslacht met een aangeboren gevoel voor het goede in wat leeft en groeit.

Namens de afd.
Soest en Omstreken
Het bestuur

IN MEMORIAM S. CANCRINUS

Uit de Pers vernemen wij dat op 86-jarige leeftijd is overleden de Hr. Sjouke Cancrinus, oud-directeur van de Landbouwschool in Dwingeloo en in die omgeving zeer bekend als imker en publicist. Hij was een verwoed voorvechter voor het behoud van het streekeigene. Hoewel Fries van geboorte heeft hij zich ten volle ingezet voor het instandhouden van de typisch drentse landschappen en gebruiken.

Voor de imkers ontwierp hij de „Cancrinuskast” waarbij hij er naar streefde door het construeren van een zeer eenvoudige goedkope kast de overgang van de korfbijenteelt naar de teelt in kasten voor de drentse heideimker van die dagen financieel wat makkelijker te maken. Daarbij verscheen van zijn hand een beknopte handleiding voor de imkerij.

Daarnaast ging zijn grote belangstelling uit naar Dwingeloo en omgeving, waar hij sinds 1923 woonde. Enkele maanden voor zijn verscheiden kwam zijn laatste werk uit „Drenthe van vroeger en nu”. Het is het fatum van de mensen die het gegeven is een zo hoge leeftijd te bereiken dat de jongere generatie waartussen zij leven niet beseft wat zij in hun actieve jaren ten bate van het algemeen hebben gedaan.

Met Cancrinus is weer een dergenen die op de bres stonden voor vernieuwing in de bijenteelt, van ons heengegaan.

Bijenstand Fa. H. T. VAN DAM & ZN.

Jubbega (Fr.)

Tel. 05165 - 13 82

kan u alles leveren voor de Moderne Bijenteelt. Kunstraat, Bijenwoningen en onderdelen uit eigen werkplaatsen.

Door eigen grote importen alle gereedschappen voor lagere prijzen.

Vraagt onze nieuwe uitgebreide prijscurant 1977 met vele afbeeldingen. Wij zenden u die op aanvraag gratis toe.

Tevens komen wij weer op de te houden bijenmarkten.

SIEGERLAND - HONINGSLINGERS

4-H-Raams-Honingslinger	f 290,—
met elektro-motor	f 580,—
6-H-Raams-Honingslinger	f 375,—
met elektro-motor	f 660,—
8-H-Raams-Honingslinger	f 415,—
met elektro-motor	f 700,—
Radiaal- en zelfwende-slingers	

prijzen op aanvraag

Elektro-motoren (70 Watt)	
met compleet drijfwerk	f 375,—
Kunststof Bijenkasten (Dubbelwandig)	
plastic ramen	

Alleenverkoop voor Nederland „De Bijenkorf” Eemnes
Tevens uitgebreide sortering Imkersartikelen.

Geopend van maandag tot en met zaterdag
„DE BIJENKORF”

Meentweg 103 - EEMNES - Tel. 02153 - 8 67 04

"Het Handboek" van Schotman wordt herdrukt !!

Het beroemde en zeer gezochte werk „Het Handboek der moderne Bijenteelt” van Johan W. Schotman verschijnt in mei a.s. in een nieuwe uitgave. Voor de heruitgave wordt gebruikt de verbeterde en van een uitvoerig register voorzien derde druk. Deze herdruk bevat ruim 850 blz., honderden illustraties en foto's, is gebonden en heeft een linnen band. Wanneer u nu intekent bedraagt de prijs f 49,50. Na verschijnen: f 69,50.

BESTELLEN: maak f 52,50 per ex. (f 49,50 + f 3,00 verzendkosten) over op postrekeningnr.

54211 van

UITGEVERIJ KONSTAPEL - GRONINGEN

met vermelding ... eks. Handboek.

Toezending bij verschijnen: mei 1977.

INTEKENEN OOK MOGELIJK BIJ:

BIJENHUIS - WAGENINGEN

HONINGZEMERIJ „HET ZUIDEN” B.V.

FA. H. T. VAN DAM - JUBBEGA

MARCEL DE BIE - MECHELEN - BELGIË

SPEURBIJTJES

Tarief: tot 20 woorden f 6,50, elk woord meer 35 cent. Bij vooruitbetaling te voldoen op giro-nummer 823276 van de Ver. tot Bevordering der Bijenteelt te Wageningen. Bij 11 keer plaatsen 10% korting. Inzendtermijn voor de 10e van de maand voorafgaande aan de maand van plaatsing. De redactie aanvaardt geen verantwoordelijkheid voor de inhoud.

Wij verkopen kerngezonde **BIJENVOLKEN** onder volle garantie. Kom vrijblijvend eens kijken. Bijenpark BRULLEMAN, Zandpad 42a, Breukelen. Tel. 03462 - 13 03.

Wij verkopen **SPAARKASTEN** van mooi tropisch hecht hout, ook in bouwpakket. Van dit hout ook **ZESRAMERS**. Simplex-kasten in goede staat vanaf f 75,—. Ook leveren wij **IMKERSARTIKELN**, slingers, kunstraat, pijpen, handschoenen, bijenkapen en sluiers, draad, vorken, korven en kiepen enz. enz. Breng ons eens een bezoek, wij zijn alle dagen geopend ook zaterdag, zondags gesloten. Bijenpark BRULLEMAN, Zandpad 42a, Breukelen. Tel. 03462 - 13 03.

GEVRAAGD: Bijenvolken in kasten en korven, en verder alle voorkomende bijenmateriaal. Betaling contant. Bijenpark BRULLEMAN, Breukelen. Tel. 03462 - 13 03. Van ouds bekend.

TE KOOP GEVRAAGD: Ruwe en zuivere Bijenwas. Honing en Waszemerij „DE BIJENKORF”, Eemnes. Telefoon 02153 - 8 67 04.

TE KOOP: Prima sterke bijenvolken in kasten, korven en op ramen. Bijenstand „DE BIJENKORF” sinds 1897, Meentweg 103, Eemnes. Telefoon 02153 - 8 67 04.

VOOR ALLE IMKERARTIKELN naar Bijenstand „DE BIJENKORF”, Eemnes. Telefoon 02153 - 8 67 04. Prijskaart op aanvraag. Tevens hebben wij nog wat honing voor de wederverkoop.

TE KOOP GEVRAAGD: Bijenvolken zowel korven en kasten en verdere imkersbenodigdheden. Alles tegen contante betaling en aan huis afgehaald. Bijenstand „DE BIJENKORF” sinds 1897, Meentweg 103, Eemnes, (Utrecht). Telefoon 02153 - 8 67 04.

WIJ KOPEN: Inlandse Bijenhoning, Ruwe - Zuivere Bijenwas, Propolis, Honing- en Waszemerij ARKADIA Lochem. Telefoon 05730 - 18 27/22 19.

HET ADRES voor nieuwe bijenkorven, schepkorven, opzetranden, eendelegnesten enz., is: Greling, Wilgindijk 10, Annen, gem. Anloo (Dr.), tel. 05922 - 544.

TE KOOP: gebruikte Simplexkasten. Tevens kopen wij alle soorten Nederlandse Bijenhoning. C. v. Holland, Dijkstraat 118, Veenendaal. Tel. 08385 - 1 37 95, b.g.g. 08385 - 1 02 02.

AANGEBODEN: CARNICA KONINGINNEN bevrucht op Schiermonnikoog, teelt 1977 aan de leg. f 35,— per stuk. Carnica volkes op 3 ramen per volk f 50,—. Leverbaar juni-juli. Zending niet franko afd. Enschede, p.a. H. H. Schute Jzn., Sportlaan 22, Enschede, tel. 053 - 31 81 65.

AANGEBODEN: BIJENVOLKEN op ramen door B. C. Jongejans, Burg. Prinslaan 45, Ede, tel. 08380 - 1 13 03.

TE KOOP GEVRAAGD: A.P. Dinand, Kruidenboek bewerkte uitgave door W. H. de Wette pl. 1934. H. BLAAUW, BEUKENLAAN 36, MOOK, tel. 08896 - 27 84.

GEVRAAGD: 3-RAAMS HONINGSLINGER. E. Merkus, Asselsestraat 130, APELDOORN, tel. 055 - 21 66 55, 's avonds na 6 uur.

TE KOOP GEVRAAGD: HONINGSLINGER. P. C. Muileboom, Eindhoven, tel. 070 - 41 17 83.

AANGEBODEN: Nieuwe bijenkasten, model Spaarkast. Deze solide hecht houten kast wordt bijvoorbeeld geleverd op twee bakken, bodem met ventilatie-opening, dekplank, voederbak, tempex geïsoleerd dak en twintig ramen voor f 135,— incl. BTW. Prijslijst van deze en andere artikelen op aanvraag gratis. G. C. W. v. d. Berg, Wolput 87, Vlijmen NB., tel. via Mommersteeg Int. 04108 - 91 16 — toestel 135.

AANGEBODEN: KAUKASISCHE KONINGINNEN. Reinbevrucht f 50,—. Standbevrucht f 27,50. Zeer zachttaardig en zwermtraag. Levering vanaf eind juni. P. J. Romelijn, Torenlaan 14, Zeist, tel. 03404 - 2 30 36.

Wie helpt ons aan goed beschreven recepten van zoete mede? Verder kopen wij al uw soorten Nederlandse honing. Belt u ons voordat u gaat slingeren? Wij vinden n.l. dat het verwarmen ten koste van de honing gaat. De Immenhof (Vries) Krume Swijnswei 21, Nijbeets (FR.), tel. 05128 - 3 69.

ONZE IMKERSAGENDA

28 mei	Leiden, Bijen- en Honingmarkt, tevens jubileumviering.
11 juni	Paterswolde, Bijen- en Honingmarkt bij de Tuinbouwschool.
25 juni	IJsselstein Zomerbijenmarkt.
19 juli	Veenendaal, zwermbijenmarkt.
27 aug.	Assen Nationale Honingtentoonstelling en bijenmarkt.
27 aug.	Assen, nationale Imkersdag.
3 sept.	Bussum, bijen- en honingmarkt, tevens tentoonstelling.
17 sept.	Ugchelen, bijen- en honingmarkt.
24 sept.	Eerbeek, bijen- en honingmarkt.

H.H. IMKERS

Zend vanaf heden al uw

RUWE RAATWAS

rechtsreeks of in verenigingsverband naar . . .

HONINGZEMERIJ

W. van 't LAND

Telefoon 2607 Barneveld
Desgewenst KUNSTRAAT terug.

- U zult zien, wij betalen de hoogste prijs.